

บทที่ 3

บทวิเคราะห์

ในการวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ชุด “คนกับอาหารสำเร็จรูป เวลากับการเสื่อมสลาย” ข้าพเจ้าจะนำเข้าสู่ผลงานในส่วนรายละเอียดกับภาพรวมของ เนื้อหาวัสดุและการแทนค่าความหมาย การเลือกรูปทรงคน เวลากับการย่อยสลาย กลิ่นกับผลงาน เสียงกับผลงาน และการนำเสนอผลงาน ในนิทรรศการ ที่ไม่เพียงแต่เป็นการทบทวนรายละเอียดของเนื้อหาสาระเท่านั้น ยังเป็นการ ตรวจสอบผลงานสร้างสรรค์หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการทั้งหมดพร้อมกับผลตอบรับจากผู้ชมในการจัดแสดงนิทรรศการ

เนื้อหา วัสดุและการแทนค่าความหมาย

ผลงานสร้างสรรค์ประติมากรรมอาหารสำเร็จรูปทั้งหมดที่ปรากฏอยู่ในผลงานชุด “คนกับอาหารสำเร็จรูป เวลากับการเสื่อมสลาย” เป็นเรื่องของการบินโคกอาหารสำเร็จรูปที่มากเกินไปและขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้ได้รับสารพิษตกค้างเข้าไปสะสมภายในร่างกายและก่อให้เกิดอันตราย ซึ่งในความเป็นจริงนั้น ร่างกายจะค่อยๆสะสมสารพิษตกค้างจากอาหารไว้และจะไม่แสดงอาการในทันที แต่จะสำแดงผลร้ายในเวลาต่อมาซึ่งก็มักจะเป็นสถานการณ์ที่สายเกินเยียวยา ด้วยเหตุนี้ในผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าจึงทำ การเร่งให้เกิดผลจากการบริโภคอาหารสำเร็จรูปเป็นกิจวัตรให้เห็นผลที่รวดเร็วขึ้น และในการสร้างสรรค์ผลงานชุดนี้ ข้าพเจ้าจึงได้เลือกวัสดุที่สร้างสรรค์ผลงานเป็นอาหารสำเร็จรูปหรืออาหารจำพวกแป้งที่เป็นเส้น เบะแซหรือน้ำตาลสังเคราะห์

(GLUCOSE SYRUP) เบคอน ไส้กรอก แฮม แหนม ลูกชิ้นชนิดต่างๆ นำมาประกอบให้เกิดรูปทรงคนโดยพิจารณาถึงรูปลักษณะอาหารที่สามารถนำมาแทนค่าส่วนต่างๆของร่างกายได้

- แป้งข้าวเจ้า แทนส่วนของผิวหนัง การที่เลือกแป้งข้าวเจ้ามาแทนความเป็นผิวหนังด้วย เพราะมีลักษณะของความยืดหยุ่นที่พอเหมาะต่อการขึ้นรูปทรงมากกว่าแป้งข้าวเหนียวที่มีคุณสมบัติกรอบและแข็ง ส่วนแป้งสาลีก็จะมีคุณสมบัติที่เหลวจนไม่สามารถนำมาสร้างให้เกิดรูปทรงอยู่ตัวได้

- น้ำตาลสังเคราะห์ ใช้แทนโครงกระดูกในส่วนต่างๆซึ่งน้ำตาลสังเคราะห์นี้เป็นของเหลวที่ใช้แทนน้ำตาลปกติทั่วไปแต่สามารถนำมาทำให้แข็งตัวได้ดีกว่าน้ำตาลปกติซึ่งมีความเปราะ แตกหักง่าย นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้ให้น้ำตาลทำหน้าที่แทนความหมายถึงการผูกมัดของกระดูกซึ่งเป็นผลมา

จากการบริโภคน้ำตาลที่มากเกินไปจนเกิดโรคเบาหวาน การเกิดฟันผุซึ่งในส่วนของฟันนั้นเป็นโครงสร้างของกระดูกอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการบริโภคน้ำตาล

- เบคอน แทนส่วนลิ้น เนื่องจากมีลักษณะสีส้มและรสชาติที่คล้ายกับลิ้นจริง
- ไส้กรอก แทนส่วนของลำไส้
- ปลาเส้น แทนส่วนของกล้ามเนื้อและเส้นเลือด
- บะหมี่กึ่งสำเร็จรูปและอาหารจำพวกแป้งที่เป็นเส้นสามารถแทนเส้นประสาทต่างๆได้

การเลือกรูปทรงคน

ในการสร้างเรื่องราวเกี่ยวกับปัญหาจากการบริโภคอาหารสำเร็จรูปเป็นประจำ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าการใช้รูปทรงคนจะเป็นการสื่อตรงได้ดี สร้างการตอบโต้กับผู้ชมในทันที ประเด็นของความน่ากลัว น่าขยะแขยงที่นำมาตีแผ่จะสร้างความจดจำได้ดีกับรูปคนเพราะคนเป็นผู้เลือกที่จะบริโภค ความไม่ใส่ใจหรือการรู้ต่อปัญหาจะมีผลต่อร่างกายมีโรคภัยที่เพาะก่อตัวขึ้นกับร่างกาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญของชีวิต ด้วยเหตุนี้รูปทรงคนจึงถูกเลือกขึ้นใช้นำเสนอในผลงานชุดนี้โดยสร้างขึ้นทั้งหมด 4 ชิ้น

ประติมากรรมชิ้นที่ 1

ประติมากรรมชิ้นที่ 1 สร้างประติมากรรมอาหารรูปคนในท่านอนหงายราบจัดตั้งไว้บนฐานซึ่งเป็นกล่องกระจกใส ปล่อยทิ้งไว้ให้อากาศและเวลาเป็นตัวทำปฏิกิริยากับชิ้นงานอาหาร ปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นเปรียบเสมือนการทำงานของสารตกค้างในร่างกายที่พอกพูนอันตรายขึ้นทุกวัน เป็นร่างกายที่สะสมไปด้วยพิษร้ายที่ก่อให้เกิดมะเร็งในส่วนต่างๆของร่างกาย

ภาพประกอบที่ 38

ผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 1

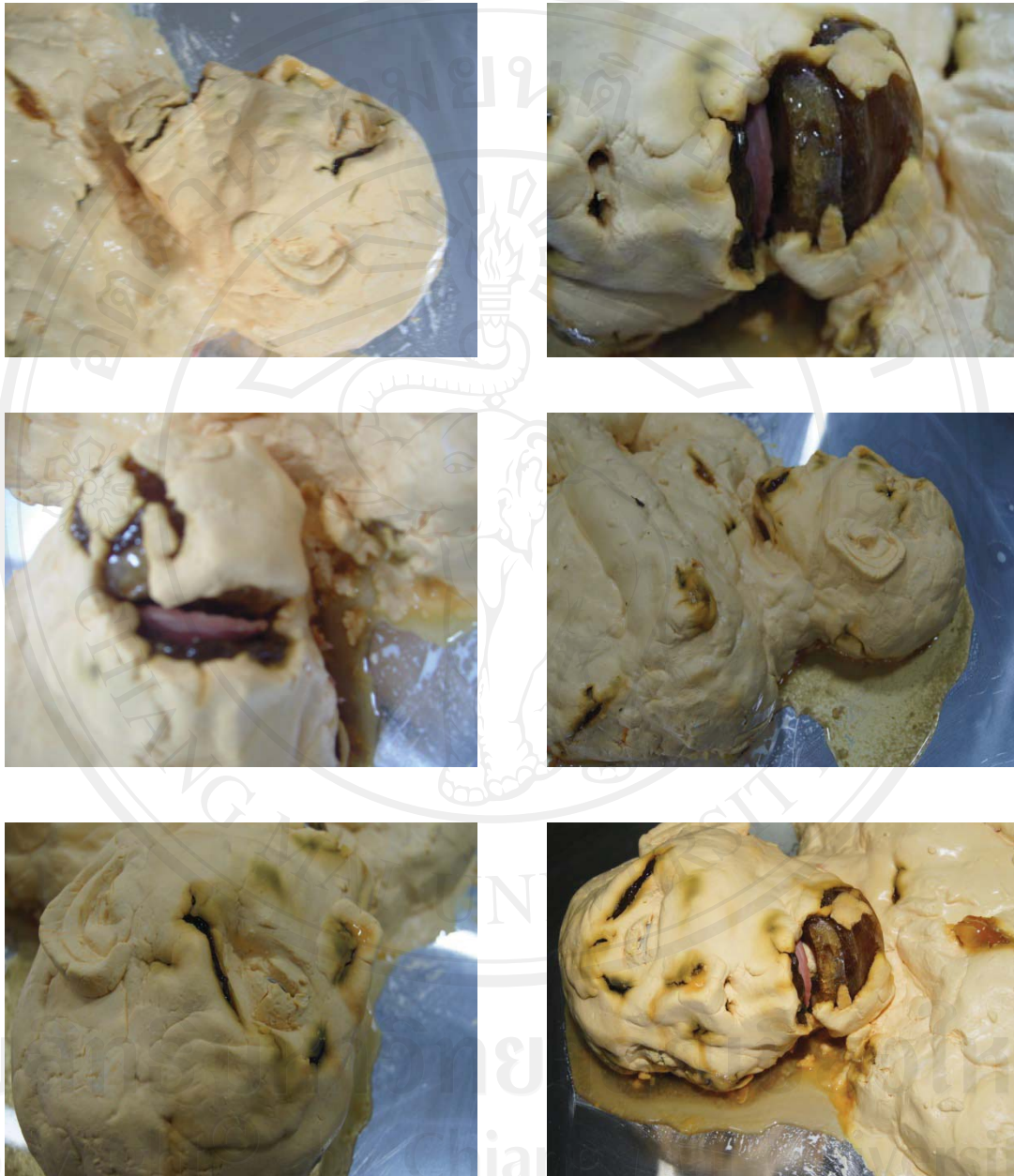
ภาพประกอบที่ 39 มุมมองด้านต่างๆของผลงานประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1

ประติมากรรมชิ้นที่ 2

ประติมากรรมชิ้นที่ 2 สร้างประติมากรรมอาหารสำเร็จรูปในท่านอนตะแคงข้างขวา แขนซ้ายพาดทับแขนขวาและขาซ้ายพาดขาขวา จัดตั้งไว้ในตู้กระจกมีฐานรองรับเป็นอนุภูมิภาค ปล่อยให้ทิ้งไว้ในพื้นที่ๆ ไม่มีอากาศถ่ายเทและให้ “เวลา” เป็นตัวสร้างปฏิกิริยากับตัวชิ้นงาน การครอบด้วยตู้กระจกเป็นความคิดของการชะลอการเสื่อมสลาย เหมือนการถูกปกปิดอีกชั้นหนึ่งซึ่งไม่ได้เห็นผลร้ายจากอันตรายที่สะสมในเวลาอันสั้นแต่ก็ยังไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ สิ่งตกค้างจากอาหารยังคงเกิดผลร้ายเช่นกัน

ภาพประกอบที่ 40 ผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 2

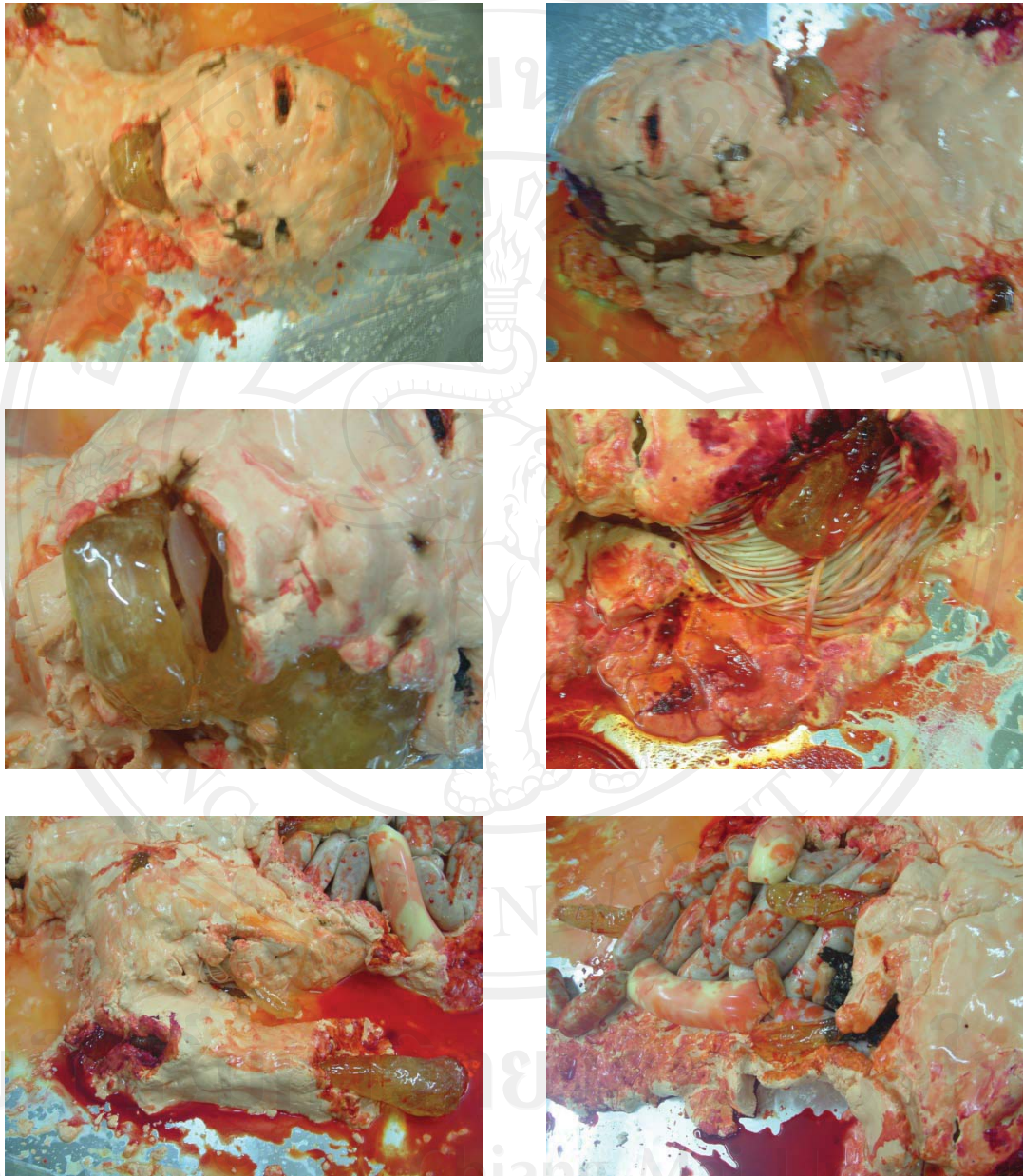
ภาพประกอบที่ 41 มุมมองด้านต่างๆของผลงานประติมากรรมอาหารจีนที่ 2

ประติมากรรมชิ้นที่ 3

ประติมากรรมชิ้นที่ 3 สร้างประติมากรรมอาหารสำเร็จรูปในท่านอน หงาย แสดงส่วนศีรษะถึงบริเวณหน้าท้อง เปิดท้องให้เห็นอวัยวะภายใน จัดตั้งไว้ในตู้กระจกมีฐานรองรับเป็นอนุเมนิยมปล่อยทิ้งไว้ในพื้นที่ที่ไม่มีอากาศถ่ายเท และให้เวลาเป็นตัวสร้างปฏิกิริยาต่างๆขึ้นในแต่ละวัน การเปิดให้เห็นส่วนภายในนั้นต้องการนำเสนอความน่ากลัวของพิษที่เกิดขึ้นอย่างเฉียบพลันและก่อให้เกิดดับถูกทำลาย เลือดออกในตับ ในระบบทางเดินอาหารและในช่องท้อง เป็นต้น

ภาพประกอบที่ 42 ผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 3

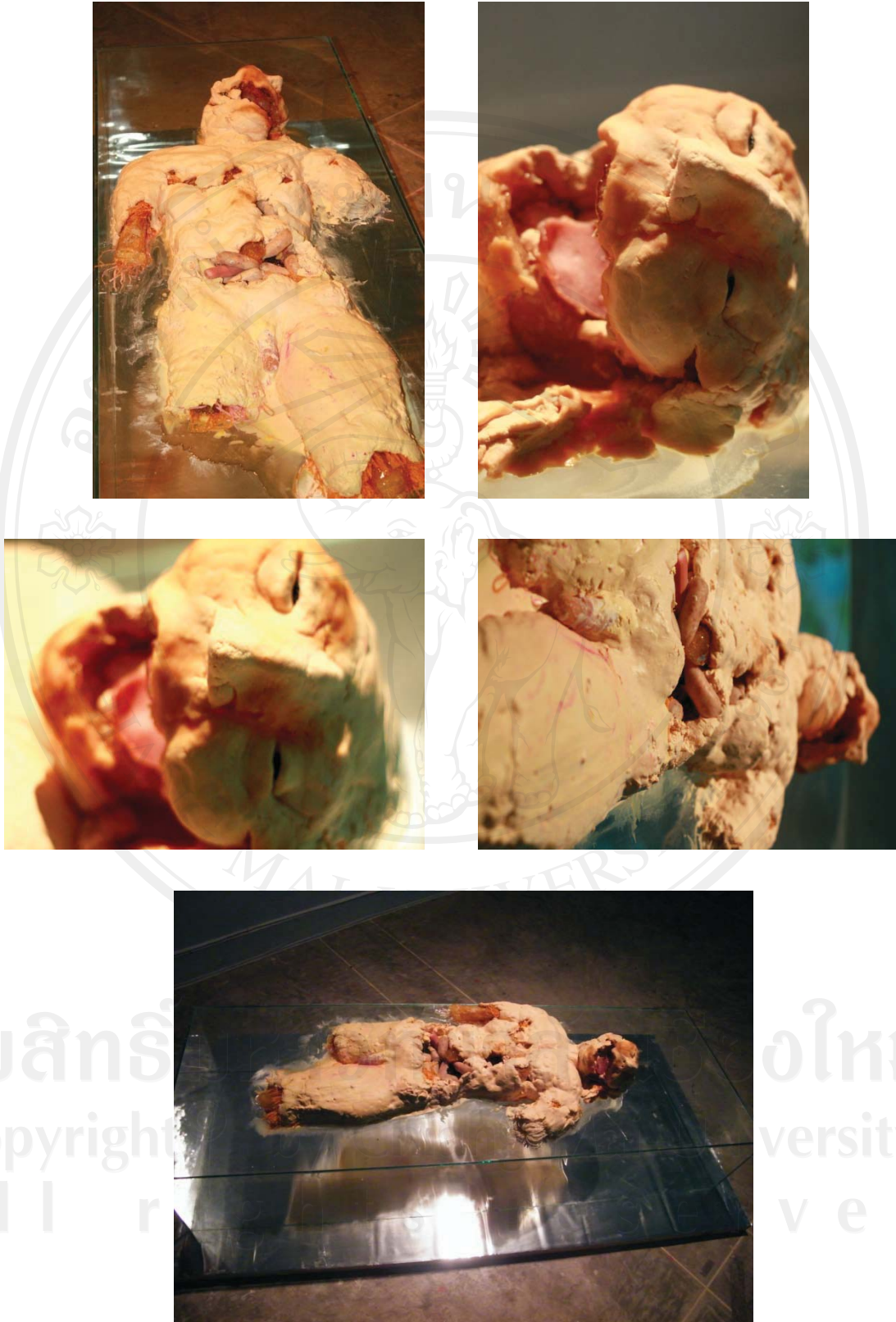
ภาพประกอบที่ 43 มุมมองด้านต่างๆของผลงานประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 3

ประติมากรรมชิ้นที่ 4

ประติมากรรมชิ้นที่ 4 สร้างประติมากรรมอาหารสำเร็จรูปในท่านอน หงาย แสดงส่วนศีรษะถึงบริเวณโคนขา เปิดลำตัวให้เห็นภายในเป็นบางที่กล่าวคือ ยังมีส่วนผิวหนังบางส่วนปกคลุมอยู่ เพื่อให้เห็นอวัยวะภายในที่ถูกทำลายด้วยพิษเฉียบพลัน จัดตั้งไว้บนตู้กระจกสภาพโดยรอบอุณหภูมิคงที่เนื่องจากจัดวางอยู่ในห้องที่มีเครื่องปรับอากาศ

ภาพประกอบที่ 44 ผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 4

ภาพประกอบที่ 45 มุมมองด้านต่างๆของผลงานประติมากรรมอาหารขึ้นที่ 4

เวลากับการย่อยสลาย

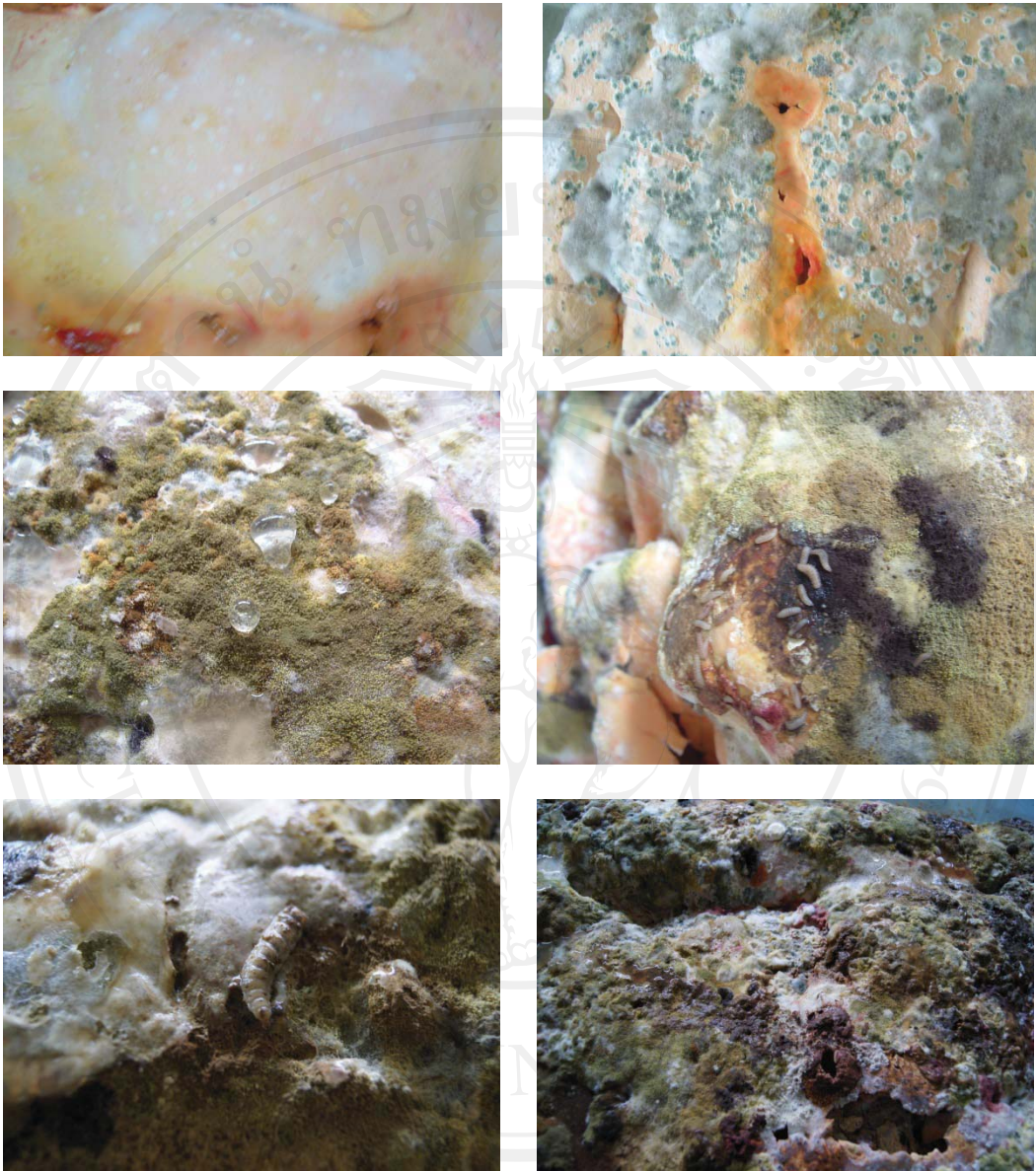
จากที่ข้าพเจ้าได้ให้ “เวลา” เป็นตัวทำปฏิกิริยากับประติมากรรมอาหารโดยตรงแล้วพบว่าผลที่เกิดขึ้นพร้อมกับระยะเวลาที่ทำการบันทึกข้อมูลคือ การย่อยสลายจะแตกต่างกันออกไปในผลงานแต่ละชิ้น ผลที่ได้จากชิ้นที่ 1 ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อมแบบเปิดอย่างต่อเนื่องจึงมีการย่อยสลายที่รวดเร็วทำให้ มีสภาพที่แตกต่างจากผลงานประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 2 และ 3 การย่อยสลายจะช้ากว่าและมีลักษณะที่ต่างออกไปเนื่องจากถูกปิดครอบไว้ด้วยกระจก

ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1

ผลงานประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1 ในระยะแรกของการย่อยสลายเริ่มจากน้ำตาลสังเคราะห์ที่ใช้แทนกระดูกทำปฏิกิริยากับแป้งข้าวเจ้าที่ใช้แทนผิวหนังซึ่งภายในแป้งมีน้ำเป็นส่วนผสมทำให้น้ำตาลจึงเกิดการละลายทำให้แป้งเริ่มหลุดร่อนออกจากน้ำตาล (ภาพประกอบที่ 46) เมื่อเวลาผ่านไปภายใน 1 วัน น้ำตาลสังเคราะห์จะจับตัวกับแป้งทำให้เกิดแผ่นแป้งที่แข็งกระด้างพร้อมกับการเกิดเชื้อราหลากหลายลักษณะเกิดขึ้นกับผลงานและมีหลายสี เช่น สีขาว สีเหลือง สีเขียว สีม่วง และสีดำ โดยเริ่มจาก เชื้อราสีขาวเป็นจุดเล็กๆ กลายมาเป็นจุดสีเขียวกับดำ เมื่อเวลาผ่านไประยะเวลาหนึ่งจึงเริ่มเป็นราสีขาวที่มีลักษณะฟูฟูจากสีขาวก็กลายเป็นสีเหลือง สีเขียวและสีม่วงตามลำดับ เมื่อมีแมลงวัน แมลงหวี่ มาฟឹกไข่ไว้ก็จะเกิดตัวอ่อนซึ่งกลายเป็นหนอน และหนอนเหล่านี้จะกัดกินประติมากรรมอาหารและขับถ่ายออกมาทำให้เกิดมูลของหนอน จนผลงานกลายเป็นสีดำคล้ายกับดินเมื่อถึงกระบวนการย่อยสลายนี้แล้วอาหารสำเร็จรูปที่อยู่ภายในได้เกิดการหดตัวจากการคายน้ำที่อยู่ในอาหารทำให้ข้างในผลงานซึ่งแทนค่าเป็นอวัยวะเกิดเป็นหลุมกลวง (ภาพประกอบที่ 47)

ภาพประกอบที่ 46
ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1

ภาพประกอบที่ 47 การเสื่อมสลายในส่วนต่างๆของ ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1

ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 2 และ 3

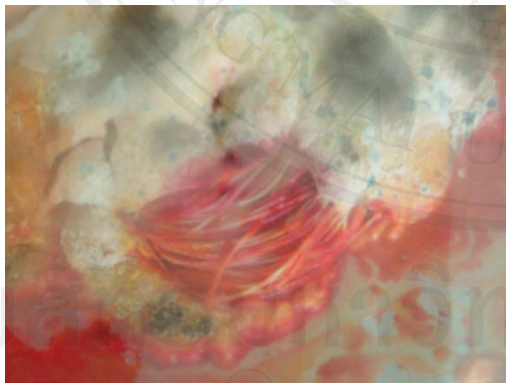
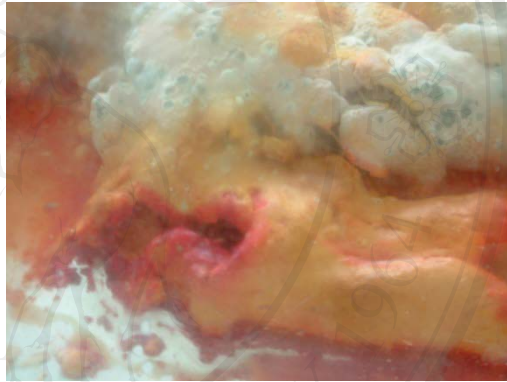
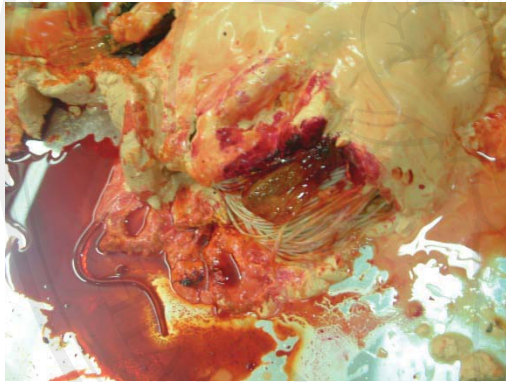
ผลที่ปรากฏจากการทำงานของเวลาเป็นสิ่งที่เกิดความคาดหมาย กล่าวคือ ประติมากรรมอาหารเกิดการระเหยของน้ำจากตัวผลงาน ทำให้เกิดเป็นไอน้ำยัดเกาะกับตู้กระจก ทำให้เกิดภาพลักษณะที่แตกต่างไปจากชิ้นที่ 1 คือ เกิดเชื้อราเพียงสีขาวและสีดำ ซึ่งอาจเป็นเพราะเกิดจากการเก็บไว้ในตู้กระจกและไม่มีแมลงมาไต่ตอมจึงไม่เกิดเชื้อราที่มีหลากหลายชนิดอย่างเช่น ประติมากรรมชิ้นที่ 1

อีกประการหนึ่งคือ การละลายของน้ำตาลในผลงานชิ้นที่ 2 และ 3 นั้น น้ำตาลได้ละลายมาอุดรอยต่อของตู้กระจกกับฐานวางผลงาน อากาศไม่ถ่ายเท จึงเป็นผลทำให้เชื้อราเจริญเติบโตได้ซ้ำ ทำให้ผลงานเสื่อมสลายได้เพียงในระดับหนึ่งเท่านั้นซึ่งแตกต่างจากผลงานประติมากรรมชิ้นที่ 1 อย่างสิ้นเชิง

ภาพประกอบที่ 48

การเสื่อมสลายในส่วนต่างๆของ ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 2

ภาพประกอบที่ 49 การเสื่อมสลายในส่วนต่างๆของ ประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 3

กลิ่นกับผลงาน

ในผลงานประติมากรรมอาหารชุดนี้ จากการให้ “เวลา” เป็นตัวช่วยย่อยสลายผลงานจึงทำให้เกิด “กลิ่น” ขึ้น อันเนื่องมาจากการที่แบคทีเรียเริ่มสะสมภายในผลงานและเกิดการเน่าเสียของอาหารที่นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงานซึ่งกลิ่นจะเพิ่มปริมาณความรุนแรงขึ้นตามระยะเวลาที่ปล่อย

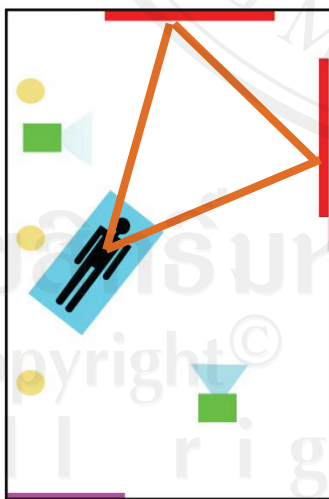
ผลงานทิ้งไว้ เมื่อผู้ชมผลงานเข้ามาในพื้นที่แสดงงานนั้นจะได้สัมผัสกับกลิ่นของผลงานที่เป็นของเสีย ความและเน่าบูดที่ช่วยส่งผลต่อผลงานให้แสดงความน่ากลัวจากอันตรายนี้ยิ่งขึ้น

เสียงกับผลงาน

วิธีทัศน์ที่ใช้ประกอบนิทรรศการเป็นกระบวนการแสดงระยะเวลากับการเสื่อมสลายอันจำเป็นต้องมีเสียงเข้ามาเป็นส่วนประกอบเพื่อสร้างบรรยากาศผนวกกับกลิ่นที่สอดคล้องกับผลงานโดยรวม เสียงที่ข้าพเจ้าเลือกใช้นั้นจึงคล้ายเสียงการหายใจผ่านท่อหายใจ เสียงหัวใจเต้น และเสียงของการกั๊กกร่อน ซึ่งเป็นตัวเพิ่มให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากขึ้น

การนำเสนอผลงาน

ข้าพเจ้าจัดการนำเสนอผลงานในลักษณะศิลปะอินสตอลเลชันโดยกำหนดให้มีประติมากรรมอาหารจัดวางบนพื้น 1 ชั้น และมีผลงานวิธีทัศน์บนผนัง 2 ด้าน ซึ่งบนผนังด้านหน้าแสดงเรื่องราวของประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 1 กับการเสื่อมสลายส่วนผนังด้านข้างแสดงประติมากรรมอาหารชิ้นที่ 2 และ 3 กับการเสื่อมสลาย ทั้ง 3 ส่วนนี้จัดวางอยู่ในโครงสร้างทิศทางเป็นสามเหลี่ยมเพื่อให้เกิดการนำสายตาจากส่วนหนึ่งไปสู่อีกส่วนหนึ่งและช่วยสนับสนุนส่วนประกอบที่มีความต่างกันระหว่างประติมากรรมกับวิธีทัศน์ให้ทำงานร่วมกันอย่างมีเอกภาพ (ภาพประกอบที่ 50)

ภาพประกอบที่ 50 แสดงโครงสร้างทิศทางเป็นรูปสามเหลี่ยม

บทสนทนาจากนิทรรศการวิทยานิพนธ์ “คนกับอาหารสำเร็จรูป เวลากับการเสื่อมสลาย”

ในการจัดแสดงนิทรรศการชุดนี้ข้าพเจ้ามีการสนทนากับหลากหลายบุคคลซึ่งล้วนแล้วแต่มีความน่าสนใจ ในที่นี้ข้าพเจ้าข้าพเจ้าจะนำบทสนทนาเพียง 5 บท ซึ่งเป็นบทสนทนาที่สร้างการจดจำที่สุด ดังนี้

บทสนทนาที่ 1

“ป้าก็อยู่ตลอดเวลาในเรื่องของการบริโภคอาหารในปัจจุบัน เพราะว่าอาหารทุกวันนี้ไม่รู้ว่าเป็นป้างหรือเดิมอะไรลงไปบ้าง ถ้าหลีกเลี่ยงได้ก็จะดีที่สุด โดยมากป้าจะเลือกทานอาหารที่ปรุงเอง ร้อนๆ ”

ผู้ชมงานจ้องมองผลงานประติมากรรมและก้มลงเข้าไปใกล้ๆ

“เป็นการนำอาหารมาเดือนสตึกคนได้น่ากลัวทีเดียว”

ผู้สนทนายิ้มแล้วเดินรอบบริเวณผลงานประติมากรรมแล้วแสดงสีหน้าเหมือนกับกำลังคิดว่าสิ่งที่เรารับบริโภคในทุกวันนี้ปลอดภัยจริงหรือ

บทสนทนาที่ 2

“เสียงที่ใช้ที่น่ากลัวจัง มันเหมือนกับคนกำลังใจจะขาด” ผู้ชมงานกล่าวหลังจากดูผลงานทั้งหมดและจ้องมองไปยังจอฉายภาพ

“ตัวที่มีเลือดมันน่ากลัวมากๆเลย มันจัดเรียงได้คล้ายของจริง เลยทำให้มันดูน่ากลัวแบบน่าขยะแขยง” แล้วผู้ถูกสัมภาษณ์ได้มองไปยังเครื่องฉายภาพผลงานชิ้นที่ 1

“ไอตัวนี้มันน่ากลัวกว่านะพี่ คือว่ามันเหมือนกับคนจริงๆนะ แล้วมันค่อยๆเน่าอะ มันมองแล้วมัน ยี้...”

ผู้ถูกชมงานกล่าวไปพร้อมกับการ แสดงท่าทางสะอิดสะเอียน ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงผลงานของ Paul McCarthy ซึ่งผู้ชมหลายๆคนแสดงท่าทางเหล่านี้และกลายเป็นภาพที่สร้างการจดจำมาก

บทสนทนาที่ 3

“เป็นผลงานที่ผมไม่ค่อยได้เห็นมากเท่าไร” ผู้ชมงาน ้วยหนุ่ม กล่าวขึ้นมาอย่างลอยๆ หลังจากที่ยืนมองผลงานนานประมาณ 5 นาที

“ผมชอบนะ งานมันมีครบนะครบคือ มีรูป รส กลิ่น เสียง” แล้วข้าพเจ้าจึงได้สอบถามว่า

“แล้วคิดว่าอะไรส่งผลกับตัวผลงานที่สุดครับ”

“ผมคิดว่ามันน่าจะเป็นกลิ่นนะครับแต่เสียงก็มีส่วนเยอะเหมือนกัน” ผู้ชมงานทำท่าครุ่นคิด

“อืม...ผมว่าคงแยกออกยากครับเพราะถ้าไม่มีกลิ่นหรือ ปราศจากเสียงผมว่าผลงานคงขาดส่วนประกอบสำคัญในงานไปเลยทีเดียว”

บทสนทนาที่ 4

“เป็นความคิดที่ดีนะ เอาอาหารที่เรากินอยู่ทุกวันมาทำเป็นผลงานศิลปะทำให้คนกลัวอาหารที่เรากินเข้าไป”

จากบทสนทนาทำให้ข้าพเจ้าหยุดนิ่งแล้วคิดไปถึงว่าทุกวันนี้เรากินอาหารที่มีพิษแต่เรากลับลืมว่าพิษจากอาหารก็กินเราเหมือนกัน

บทสนทนาที่ 5

“รูปที่ใช้มันน่าจะเป็นรูปทรงอื่น รูปคนใช้กันเยอะแล้ว น่าจะเป็นพวกโตะ เก้าอี้ ได้หรือเปล่า แต่การนำเสนอน่าสนใจดี”

สำหรับข้าพเจ้าแล้วยังคงเห็นว่ารูปคนเหมาะสมกับสาระที่ตั้งไว้

สำหรับผู้รับชมผลงาน ภาพลักษณ์อันน่ากลัวและน่าขยะแขยง เสียงที่ให้ความรู้สึกและส่งจินตนาการที่น่ากลัวซึ่งเป็นความรู้สึกทางด้านลบของคน ด้วยความรู้สึกไม่ดีทั้งหลายเหล่านี้มักจะติดตรึงใจและฝังลึกในความคิดมากกว่าภาพลักษณ์ที่สวยงาม ทำให้ข้าพเจ้ามีความหวังว่าผลงานชุด “คนกับอาหารสำเร็จรูป เวลากับการเสื่อมสลาย” ที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ขึ้น อาจช่วยให้ผู้ที่ได้รับชมได้พิจารณาอาหารต่างๆก่อนการบริโภคเข้าสู่ร่างกาย